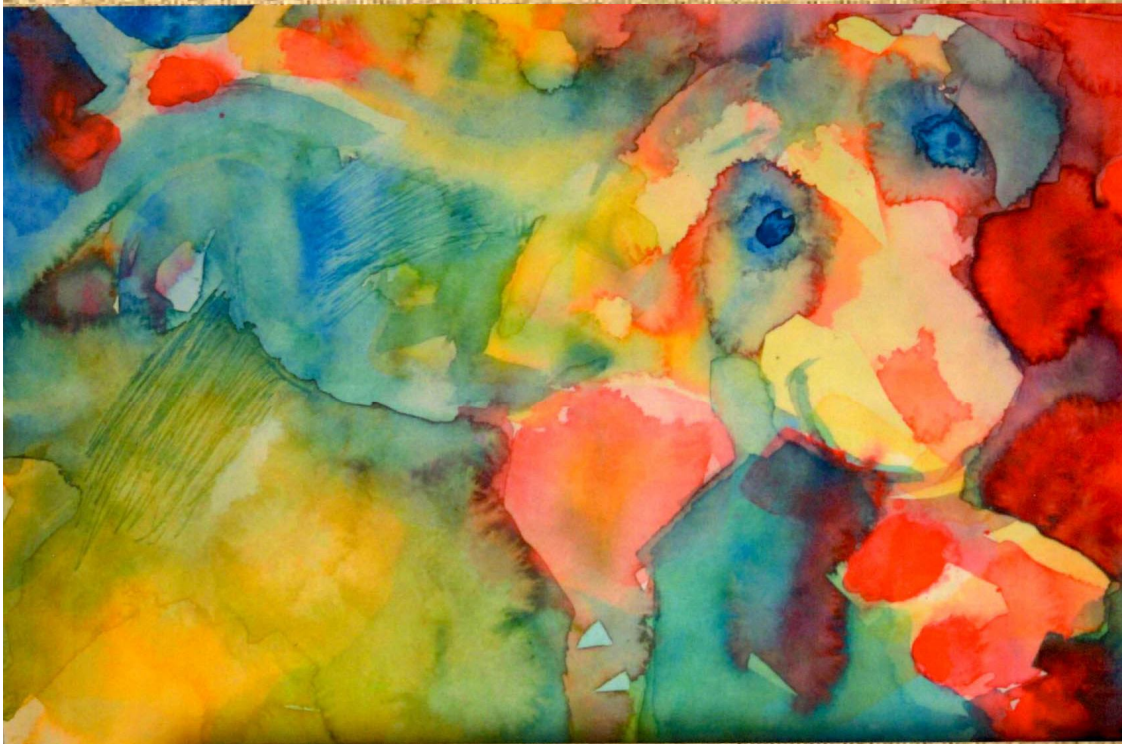

Taideterapiaa Steinerpedagogisissa Kouluissa

Antroposofisen kuvataideterapian perusteet
Terttu Kaila

SISÄLLYSLUETTELO

Kiitos
Alkuruno
Pieni askel voi olla suuri muutos

JOHDANTO
Taideterapia osana erityisopetusta

ECCE HOMO

OSA 1

ANTROPOSOFINEN IHMISKUVA s.2
Planeettavaikutukset ihmisen muovaajana s.6
Olemuspuolet s.10
Fyysinen keho s.10
Eetteriruumis s.10
- *elementit* s.11
- *eetterilaadut* s.11
- *elämänprosessit* s.13
Astraaliruumis s.16
Minäorganismi s.16
Ihmisen neljän olemuspuolen sijoittuminen päässä ja muualla kehossa s.17
Toiminnallinen kolmijako eli ihmisen kolmijäsennys s.18
Hermo- aistijärjestelmä s.18
Rytminen järjestelmä s.19
Aineenvaihdunta- raajajärjestelmä s.19
Pääelimet s.22
Aivot s.22
Sydän s.22
Keuhkot s.23
Veri s.23
Perna s.24
Maksa s.24
Sappi s.24
Haima s.24
Munuaiset s.26
Lisämunuaiset s.26
Kilpirauhanen s.26
Aistit s.27
Temperamentit s.29
Temperamenttityypit s.31

OSA 2

KASVU, KEHITYS JA KASVATUS s.33
Henkis- sielullinen- ja fyysinen kasvu sekä oppiminen s.33
Oppimisen tavat s.35
Rakenteellisia ja toiminnallisia eroavuuksia s.37
Hoitopedagoginen diagnostiikka arvioinnin apuna s.38

Pistetendenssi ja ympyrätendenssi s.39
Fyysinen taso s.39
Eteerinen taso s.40
Astraalinen taso s.41
Häiriöitä kolmiulotteiseen tilaan orientoitumisessa s.46
Puhehäiriöitä s.47
Aistitoiminnot ja niiden hoitaminen kasvatuksella s.48
Alempien aistien ongelmiin liittyvä lapsityyppikuvaus s.50
Minuuden kehitysvaiheisiin liittyvät kriisit ja ongelmat kouluikässä s.53
Rubikonkriisi s.53
Murrosikä s.54
Lukivaikeudet s.55
Masennus s.56
Traumat s.57
Kasvattajan olemuspuolten vaikutus lapseen s.58

OSA 3

VÄRIT s.62
Värien olemus s.62
Kasvivärit s.62
Goethen värioppi s.65
Steinerin värioppi s.66
Kuvavärit s.67
Loistevärit s.68

Värit s.69

OSA 4

TAIDETERAPIAA KÄYTÄNNÖSSÄ s.73
Lapsen kuvallisen kehityksen kaavio s.74
Maalaaminen erityislasten kanssa s.75
Kuvan tarkastelu s.76
Maalaus s.77
Muovailu s.77
Piirtäminen s.78
Steinerin muotopiirustusharjoitukset s.79
Dynaaminen muotopiirustus s.80
Rytminen muotopiirustus s.80
Rudolf kutzlin kehittämiä muotopiirustusharjoituksia s.80
Sadut, tarinat, runot ja lorut s.82
Muut materiaalit s.82
Mosaiikkityö ja villan käyttö s.82
Esimerkkejä työskentelystä lasten kanssa s.84
Terapiaharjoituksia s.93
Työpäiväkirja- malli s.95
Ohje potilaskuvatarkastelua varten s.96

Steinerkoulun opetussuunnitelma s.97
Hiukan eurytmiaa s.99
OSA 5

ELÄMÄÄ JA LUONNONTUNNELMIA s.104
Luomiskertomus s.105
Vuodenajat s.108
Kuu s.110
Aurinko s.111
Auringonlasku ja – nousu s.112
Myrsky ja pouta s.114
Sateen jälkeen s.116
Sateenkaari s.117
Eräs luonnon salaisuus s.119
Kasvin metamorfoosi
Perhosen metamorfoosi
Voikukka s.122
Horsma s.124
Simpukka s.127
Lintu s.125
Kasvu s.124
Linnun metamorfoosi s.132
Lapsen iltarukous s.133
Vuorokausi- M. Hauschka s.135
Kuun loiste, nousu ja lasku- E. Koch, G. Wagner s.136

Antroposofisen kuvataideterapian vaikuttajia s.138
Lähdekirjallisuutta s.139